

Kitaaba Daani'el - Lakkofsa Saddeetii Sadii

Dhaloota Afur kan Aadveentizimii Laa'oodiikee: Jibbinsa Hamaa Itti Fufe Hiikuu

Jeff Pippenger
2024-02-16

Hisqi'el boqonnaan saddeet, jibbinsa gurguddaa afur wal irraa dabalaa deeman kan dhaloota afurii Adventizimii Laa'odiiqeyaa bakka bu'an ni dhiheessa. Fincilli bara 1863, akkuma yeroo Waaqayyo gabateewwan lama Seera Abboommii Kurnan Museetti kennuuf jirutti Aaroon jibba fakkeessaa jabina hinaaffaa, jechuunis jabina warqee isaa, tolche sana, bifa sobaa gabateewwan lama Habaaquuqii uume. Yeroo Adventizimiin Laa'odiiqeyaa dhugaa hundee hojii irraa kaasuu jalqabde, akkuma abjuu William Miller keessatti bakka buufametti, hoggantoonni dhaloota jalqabaa aangoo Macaafa Qulqulluu, achiis Hafuura Raajii diduu jalqaban. Fincilli sun sadarkaa tokkootti guddatee, hafuurotaummaa (paante'izimii) Kellogg seenaa isaanii keessatti yeroo muraasa bara 1888 dura dhufe.

Bara fincila bara 1888tti, hafuura xuraa'uun kutaalee fakkeenya Hisqi'eel keessatti bakka bu'ame sadarkaa ergamoonni Minneapolis, raajittiin, akkasumas Hafuurri Qulqulluun illee itti didaman ga'e.

“Nuyi mu muuxannoo keenya keessatti akka argineetti, yeroo Gooftaan balbala mana qulqullummaa banu irraa gara saba Isaatti balaqqeessa ifaa ergu, Seexanni sammuu namoota hedduu ni kakaasa. Garuu dhumni amma iyyuu hin geenye. Warri ificha morman, akkasumas warra Waaqayyo karaa ifa itti dabarsu godhe gadi dhiiban ni jiraatu. Wantoonni hafuura karaa hafuuraatiin hin hubataman. Eegdonni adeemsa bantiinsa qophii kennamaa Waaqayyoo wajjin tarkaanfii wal hin qabsiifne, ergaafi ergamtoonni dhugumaan samii irraa ergame immoo tuffatamaniiru.

“Namoonni walga'ii kana keessaa ba'an dhugaa beeku ofiin jedhan ni ta'u; garuu uffata mootummaa isaanii irratti walitti qabachaa jiru, isa loomii samii keessatti hin hodhamne dha. Hafuuri isaan asitti fudhatan isaanii wajjin ni ba'a. Ani gara fuuldura hojii keenyaa nan holladha. Warri bakka kana keessatti ragaa Waaqayyo kenneef hin jilbeenfanne obboloota isaanii Waaqayyo itti fayyadamaa jiru irratti ni lolu. Yeroo carraan isaanitti dhufu, lolicha gosa isaanii kana, isa hanga ammaatti irratti hirmaachaa turan sana, itti fufanii fuulduratti geessuuf, baay'ee rakkisaa ni godhu. Namoonni kun akka Hafuura Qulqulluu Waaqayyoo irratti lolaa turanitti amansiifamuu danda'an. Namoonni tokko tokko ni amanu; warri kaan garuu hafuura ofii isaanii cimsee qabatu. Isaan ofitti hin du'an; Gooftaa Yesuusis garaa isaanii keessa akka seenu hin dhiisan. Isaan dhugaa fi qajeelummaa hubachuu dadhabanii hamma ta'anitti caalaatti ni gowwoomu. Isaan, hafuura biraa jala, hojii irratti bocaa Waaqayyo hin eebbifne kaa'uuf ni barbaadu; akkasumas sammuu namootaa to'achuudhaan amaloota Seexanaa hojitti hiikuuf ni yaalu; akkasumaanis hojii fi kaayyoo Waaqayyoo to'achuuf ni carraaqu.”

“Obbolloonni keenya walga’ii kana irratti yoo soomanii kadhatanii, garaa isaanii Waaqayyo duratti gad of deebisanii, caalaatti tasgabbaa’anii Macaafa Qulqulluu walaan qorachuuf taa’anii ta’ee, yeroo sana Waaqayyo ulfina argateera ture. Garuu hafuuri loogii walga’ii sanaatti fidame sun karra eebba Waaqayyoo keessaa isa hundarra badhaadhaa ture cufe; warri hafuura kana qabanis hamma Waaqayyo duratti qalbii jijjiiratanii fi hamma isaanii Hafuura Qulqulluutti arraba darbuu fi hafuura biraa qabaachuuf akkamitti dhihoo turan hubannoo tokko qabaatanitti, ifa arguuf bakka mijataa keessa hin ta’an.” The 1888 Materials, 832.

Bara 1888tti, Obboleettiin White waldaa fi hojii Waaqayyoo “gara fuulduraatti ni sodaadde.” Isheen walga’iin sun namoota hooggantoota Adventizimii Laa’odiiqeyaa ta’an gidduutti waraana hafuura itti fufaa ta’e ni uuma jechuun argite; mormiin “the daily” jedhamus raajiiwwan ishee dhaloota sanauma irratti akka raawwataman ragaa dha. Yeroo sana waraanni namoota “ragaa Waaqayyo kenneef hin abboomamne,” kan “ergamaa fi ergamtoota mootummaa samii irraa ergame” mirkaneessuuf kenname ture, irratti geggeeffame; namoonni sunis “Hafuura Qulqulluu Waaqayyoo” irratti waraana banan. Dhaloonni lammaffaan mana maxxansaa fi sanitariyamiin ibidda murtii Waaqayyootiin guutummaatti akka gubatan ilaale.

“Deen har’a ani mana hojii Review ibiddaan barbadaa’uu isaa ilaalchisee Elder Daniells irraa xalayaa tokko argadhe. Ani badiisa guddaa hojii kana irra ga’e yoon yaadu baay’ee gadda. Obbolloonni hojii kana hogganan fi hojjettoonni mana hojii sana keessa jiran yeroo baay’ee rakkisaa kana keessa akka jiran nan beeka. Ani warra dhiphatan hundumaa wajjin dhiphadha. Garuu oduu gaddisiisaa kanaan hin dinqisiifanne; sababiin isaas mul’ata halkan keessa keessatti ergamaa tokko goraadee akka ibiddaa Battle Creek irratti diriirfamee dhaabbatee arguudhaan argeera. Yeroo tokko, guyyaa keessatti, qalamiin koo harka koo keessa utuu jiruu hubannoo nan dhabe; innis akka goraadeen arrabaa ibiddaa kun yeroo tokko kallattii tokkootti, yeroo biraa immoo kallattii biraatti garagalaa tureetti natti fakkaate. Balaa irratti balaa akka walitti aansee dhufuutti fakkaate; sababiin isaas namoonni of ol qabuu fi of ulfeessuudhaaf yaada ofii isaanii qopheessuudhaan Waaqayyo arrabsamaa ture.”

“Har’a ganama kana keessatti, namoonni waajjira Review and Herald wajjin wal qabatan hundinuu ergaa baay’ee Waaqayyo kenne akkamitti akka tuffataniif akka arganitti, qorannaa cimaa akka godhanitti Gooftaan isaan haa geggeessu jedhee kadhannaa cimaadhaan nan dhiibame.

Yeroo muraasa dura obbolloonni waajjira Review keessaa waa’ee ijaarsa gamoo biraa kaasuuif gorsa koo na gaafatan turan. Ani yeroo sana akkan jedhe, warri gamoo biraa waajjira Review and Herald irratti dabaluuif deggersa qaban yoo fuuldurri isaanii dura diriirfamee jiraatee, yoo wanti Battle Creek keessatti ta’u arguu danda’an, achitti gamoo biraa ijaaruu irratti gaaffii tokko illee hin qabaatan turan. Waaqayyo akkana jedhe: “Dubbiin koo tuffatameera; anis deebi’ee garagalcha, garagalchas.”

“Walgahii Waliigalaa kan bara 1901tti Battle Creek keessatti adeemsifametti, Gooftaan saba Isaa fooyya’iinsaaf akka waamu isaanii ragaa isaanii kenne. Sammuun isaanii himatame, garaan isaaniis tuqame; hojii guutuun garuu hin hojjetamne. Osoo yeroo sanatti garaan jabaataan sun qalbii jijjiirannaadhaan fuula Waaqayyoo duratti caccabee ta’ee, mul’ata humna Waaqayyoo keessaa isa guddaa ta’e keessaa tokko, kan yeroo kam iyyuu mul’ate keessaa

tokko ni mul'ata ture. Garuu Waaqayyo ulfina hin arganne. Dhugaa-baatonni Hafuura Isaa irraa dhufan hin dhaga'amne. Namoonni hojiiwwan bu'uuraalee dhugaa fi qajeelummaa, kan hojii Gooftaa keessatti yeroo hundumaa eegamuu qabanitti ifatti faallaa ta'an irraa of hin baafanne.

“Ergaan garaa Efesoonii fi gara waldaa Sardisitti ergaman sun, Isa ummata Isaaaf na barsiisuun, yeroo baay'ee naaf irra deddeebi'amanii jiru. ‘Ergamaa waldaa Efesoonitti jiruutti akkana jedhii barreessi; Inni urjoota torban harka mirga Isaa keessatti qabuu fi ibsaa warqee torban gidduu keessa deemu akkana jedhu; Ani hojii kee, dadhabbi kee, obsa kee, akka warra hamaa ta'an baachuu hin dandeenyees nan beeka; warra ergamoota of jedhu garuu hin taanee qortee sobdoota akka ta'an argiteetta; atis baattee jirtu, obsas qabda, maqaa Kootiifis dadhabdee hojjetetta, hin laafnes. Garuu waan ani sitti qaba tokkodu jira, jaalala kee isa jalqabaa dhiiifteettaatii. Egaa, bakka ati irraa kufte yaadadhu, qalbii jijjiirradhu, hojiiwwan jalqabaa sana hojjedhu; yoo kana hin goone immoo ani dafee gara keetti nan dhufa, yoo qalbii hin jijjiirranetti iddoo isaa irraa ibsaa kee nan kaasa.’ Mul'ata Yohannis 2:1–5.

“Ergaa gara ergamaa waldaa Sardes jirtuutti barreessi; Inni Hafuuroota Waaqayyoo torban sanaa fi urjoota torban sana qabu akkana jedhu; Ani hojii kee beeka, maqaa akka jiraattu qabda, garuu duuteetta. Dammaqi; waan hafe kan du'uuf qophaa'e jabeessi; hojii kee hojii guutuu ta'ee Waaqayyo duratti argadhe hin qabu. Kanaafis akkamitti akka fudhattee fi dhageesse yaadadhu; cimsitee qabadhu, qalbii jijjiirradhu. Egaa yoo hin dammaqin, ani akka hattuu sitti nan dhufa; sa'aatii ani itti sitti dhufu hin beektu.’ Mul'ata 3:1–3.

“Nu raawwatamuu akeekkachiisota kanaa argaa jirra. Caalaatti caalaatti caaffatni qulqullaa'oon akkuma kanaatti sirriitti raawwatamanii hin beekan.”

“Namoonni ijaarsa akkaan of eeggannoon hojjetame, ibidda hin qabsiifne ijaaruu ni danda'u; garuu tuqaan harka Waaqayyoo tokko, qilleensa irraa dhufee ibidda tokko qofa, baqattummaa hundumaa ni balleessa.

“Yoo gorsa kenna akkan qabu gaafatameera. Ani gorsa Waaqayyo naaf kenne duraanii kaasee kenneera; qilaan ibiddaa Battle Creek irratti fannifamee ture akka hin buune ittisuuf abdiidhaan. Amma garuu wanti ani sodaadhaa ture sun dhufeera—oduun mootummaa Review and Herald gubachuu isaa. Oduun kun yeroo naa gahe, ani hin dinqisiifanne, dubbachuufis jecha tokko illee hin qabu ture. Wanti ani yeroo gara yerootti akeekkachiisa keessatti dubbadhe, warra isa dhaga'an jabeessuu malee bu'aa hin qabu ture; amma immoo, ani jechuun kan danda'u qofa: baay'ee nan gadda, baay'ee baay'ee nan gadda, rukutni kun dhufuun isaa barbaachisaa ta'uu isaatiif. Ifni gahaan kennameera. Inni kun hojii irra oolee utuu ta'e, ifni dabalataa hin barbaachisu ture.” Testimonies, volume 8, 97–99.

Dhaloonni lammaffaan Adventizimii mo'annoo hin turre; guutamuu Hisqi'eel boqonnaa saddeetiin, fincilli immoo ittuma fufee daran hammaachaa qofa deeme.

“Waaqayyo ergaawwan barreeffamaan fi ibiddaan saba isaa akka Battle Creek keessaa ba'u akka barbaadu ibseera. Sagalee isaa akka dhageenyu Waaqayyo nu haa gargaaru. Dhaabbileen keenya gurguddoon lama Battle Creek keessatti ibiddaan yeroo barbadaa'an, kun nuuf homaa hin hiiku moo? Isin akkana jechuun dandeessu, ‘Garuu Sanitariyamii haaraan dhukkubsattoota

hedduu qaba.' Eeyyee; garuu achi keessatti dhukkubsattoonni kumaatamaan hedduun yoo jiraatan iyyuu, kun sabni keenya Battle Creek keessatti manneen ijaarratanii achitti qubatan jedhuuf ragaa hin ta'u."

"Qoramni dabalaa jiru. Namoonni ifa Waaqayyo Dhugaa-baatota Hafuura isaa keessatti erge ni didu; yaada mataa isaanii fi karoora ofii isaanii filachaa jiru. Namoonni Waaqayyoodhaa of addaan baasuu isaanii itti fufuu moo? Inni yeroo ammaatti akkuma duraan mul'ise caalaa karaa caalaatti ifa ta'een gaddisa isaa mul'isuu qaba moo?" Pamphlets, SpTB06, 45.

Namoonni akka "jaalala ofii isaanii fi karoora ofii isaanii filachaa turan," akkuma maanguddoota torbaatamii kutaa fakkeenya keessatti Hisqi'eel boqonnaa saddeet keessatti bakka bu'an sana, warri, "Waaqayyo nu hin argu" jedhanitti ibsame. Gooftaan raajittii tokko kaasee hamma bara 1884tti waggaa afurtama guutuu "mul'ata ifaa" ishiif kenne. Inni kennaa kana irratti mallattoo isaa kaa'e; inni isa kenne, magaalaa Portland jedhamtutti isa xumure, akkasumas waggaa afurtamaaf isa kenne. "Mul'ata ifaa" dhaabachuu isaa dura yeroo muraasa keessatti, maanguddoonni warri durii aangoo Macaafa Qulqulluu fi Hafuura Raajii bara 1881 fi 1882 keessatti laaffisuutti jalqaban. Ergasii "mul'ata ifaa" bara 1884tti xumurame; waggaa afur keessatti immoo fincilli Qoraah, Daatan, fi Abiiraam Yaa'ii Waliigalaa 1888 irratti irra deebi'ame.

Fincilli inni 1888, guddaa fincilaatiin dabale kan ta'e, seenaa Adventizimii Laa'odiiqeyaa keessatti Waaqaatiin kallattiin giddu-seenaan ta'e, hojii maxxansaa fi hojii fayyaa akka gubu gochuun mul'ate. Garuu murtiileen kallattiin kunneen fincila yeroo sana adeemaa ture irraa deebisuuf hin dandeenye. Bara 1919 keessatti, Konfiransiin Macaafa Qulqulluu tokko gaggeeffame; achittis finciltoota ijoo dhaloota lammaffaa keessaa tokko kan ta'e William Warren Prescott, teologii yunivarsiitoota Pirootestaantizimii gantummaa irraa leenjifame, ilaalcha seexanaa kan "the daily" jedhamu hojii mana qulqullummaa Kiristoosiin bakka bu'e jedhee himu dhiibbaa guddaadhaan babal'isuutti hoogganaa isa ijoo ta'ee, dhiheessiiwwan hedduu dhiheesse.

Seenaa akka ibsutti, walga'ii macaafa qulqulluu sana keessatti bara 1919tti, Prescott wangeela tokko dhiheesse; wangeelli sun bu'uura ergaa raajii Millerootaa hundumaa irraa cituu of keessaa qaba ture. Inni guyyoota kuma lamaafi dhibba sadii sana illee balleessuuf yaale, garuu sana raawwachuu hin dandeenye. Haa ta'u malee, wangeela hubannoowwan raajii Millerootaa irraa guutummaatti duwwaa ta'e dhiheesse. Wangeelli isaa walga'icha keessatti ni didame; ta'us hooggantoonni jaamoon sun murteessanii dhiheessota isaa walitti qabaniin kitaaba, The Doctrine of Christ, jedhamutti ijaaran. Kitaabni sun dhufaatii dhaloota sadaffaa Adveentizimii Laa'oodiiqiyaa keessaa ta'eef mallattoo ta'e.

Kitaabni kun wangeela biraa wangeela Miilerootaa isa boqonnaa lamaffaa keessaa ta'e bakka bu'a; Phaawulos immoo wangeelli biraa wangeela jechuun hin danda'amu nu beeksisa.

Ani akka isin akkas daftanii isa ayyaana Kiristoosiin isin waame irraa gara wangeela biraatti goruu keessanitti nan dinqisiifadha; inni garuu wangeela biraa miti; namoonni isin jeeqan tokko tokko jiru, isaanis wangeela Kiristoos garagalchuu in barbaadu. Garuu nu yookaan maleekaan samii irraa dhufes, wangeela isa nuti isinitti lallabne irraa kan adda ta'e tokko isinitti yoo lallabe, inni abaaramaa haa ta'u. Akkuma duraan jenne, amma immoo ani irra

Adveentizmi Laa’odiiqeyaa bara 1863 irraa jalqabee sagaagaltummaa hojjechuu jalqabe; yeroo sanaa kaasees roobni ni dhowwame. Isaan fincila isaanii irratti qaanfachuu didu; hanqinni gad-of-qabuu sunis adda sagaagaltittii ni uuma; sagaagaltittiin raajii Macaafa Qulqulluu keessaa immoo paaphaasummaa dha. Dhaloonni sadaffaan bakka hojii dhumaa mallattoo sagaagaltittii Roomaa duratti sujuuduuf qophaa’uun itti raawwatamu dha. Qophiin dhaloota afraffaatiif ta’u, dhaloota sadaffaa keessatti, ergaa sobaa rooba boodaa fakkeessuuni ni raawwatama. Akkuma fincila bara 1863, fi fincila bara 1888, fincili bara 1919, Fulbaana 11, 2001 wajjin walitti hidhata qaba; yeroo ijaarsi Magaalaa Niwuu York yeroo sana kufetti ergamaan jabaan Mul’ata boqonnaa kudha saddeet keessaa ni bu’e, roobni boodaa dhugaanis ni jalqabe.

“Bokkaan roobaa inni boodaa uummata Waaqayyoo irratti ni bu’a. Ergamaan humna qabeessi tokko mootummaa samii irraa ni bu’a; guutuun lafti ulfina isaatiin ni ifa.” *Review and Herald*, April 21, 1891.

Yommuu roobni boodaa jalqabu, jaarsoliin durii Adventizimii Laa’odiiqeyaa ta’an akka inni roobicha boodaa ta’e hin beeksifatan ture; sababiin isaas isaan ergaa rooba boodaa sobaan barsiifamanii turan; kunis Hisqi’eeltiin dubartoota Taammuufiif boo’an jechuun bakka buufamee, hojii irraattis akka ergaa nagayaa fi nageenyaatti ibsameera.

“Warri qofti ifa isaan qabanitti jiraatan qofa ifa caalu ni argatu. Yoo nu guyyuma guyyaan mul’ifannaa amaloota Kiristiyaanaa sochii qabaniin gara fuulduraatti hin guddanne ta’e, mul’atawwan Hafuura Qulqulluu rooba boodaa keessatti hin beeknu. Inni garaa namoota nu naannoo jiran hunduma irratti kufaa ta’uu danda’a; garuu nu isa hin hubannu yookaan hin fudhannu.” *Testimonies to Ministers*, 507.

Warriin ummataa dhufaati roobaa boodaa sanaa beekuun isaanii hin danda’amne; sababiin isaa wangeelli isaanii sobaa kan roobaa boodaa sobaa ta’e, akkuma bara durii keessatti turetti mul’achuu kamiyyuu humna Waaqayyoo ta’uu danda’u ni morme.

“Waldaa kiristaana keessatti mul’ata dinqisiisaa humna Waaqayyoo ni jiraata; garuu warra ofii isaanii fuula Gooftaa duratti gad of hin qabne, fi balbala garaa isaanii himannaa cubbuu fi qalbii jijjiirraadhaan hin banu irratti hin hojjetu. Mul’ata humna sana keessatti, isa ulfinni Waaqayyoo lafaa ibsu sana keessatti, isaan jaamummaa isaanii keessatti waan balaa qabu isaanitti fakkaatu qofa ni argu, waan soda isaanii dammaqsus; kanaafis isa mormuuf of qopheessu. Sababni isaas, Gooftaan akka yaada isaanii fi eegumsa isaanii irratti hundaa’eetti waan hin hojjenneef, hojii sana ni mormu. ‘Maaliif,’ jedhu, ‘nuyi Hafuura Waaqayyoo beekuu hin dandeenyu ree, yeroo dheeraa hojii kana keessa turreerra?’—Sababni isaas isaan akeekkachiisota, kadhannoota ergaawwan Waaqayyoo irraa dhufan sanaaf deebii hin kennine; garuu cimani, ‘Ani sooreessa dha, qabeenyaan badhaadheera, waan tokko iyyuu hin barbaachisu,’ jechaa turan. Dandeettiin, muuxannoon dheeraan, namoota karaa ifaa hin godhu, yoo isaan ofii isaanii ifa aduu Qajeelummaa sana irraa ba’u jalatti hin dhiheessin, fi waamaman, filataman, kennaa Hafuura Qulqulluutiin qophaa’an baatan. Yeroo namoonni wantoota qulqulluu tajaajilan harka jabaan Waaqayyoo jala gad of qabanitti, Gooftaan isaan ol in qaba. Inni namoota hubannaa qaban isaan godha—namoota ayyaana Hafuura isaatiin badhaadhaan. Amaloonni isaanii jajjaboo fi ofittummaa guutan, mata jabeenyi isaanii, ifa Ifa

biyya lafaa irraa ifuun ni mul'atu. 'Ani ariitiidhaan sitti nan dhufa, yoo qalbi hin jijjiirran ta'e immoo iddoo isaa irraa ibsaa kee nan kaasaa.' Yoo garaa kee guutuudhaan Gooftaa barbaadde, inni sitti ni argama." Review and Herald, December 23, 1890.

Jaarsoliin Hisqi'eel boqonnaa saddeet keessaa, bara 1919 keessa wangeela "nagaa fi nageenya" jedhu fudhatan; yeroo Fulbaana 11, 2001 dhufe immoo, firii fincila isaanii isa hammaachaa deeme sanaan, dhufaati roobaa boodaa beekuu dadhabuu isaanii keessatti mul'ate. Seenaa bara xumuraa kan bara 1989 irraa jalqabee keessatti, Waaqayyo sochii Milleraayitii qubee irraa hanga qubeetti irra deebi'ee hojjete. Miller mallattoo Eliyaas ture; Eliyaasis Ahaabitti cimsee himee ture, akka dubbii Eliyaasitti malee roobni akka hin roobne.

ଆମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଲେଖାରେ ଆତ୍ମଜ୍ଞେତ୍ରାଦିକମ୍ପର ତୃତୀୟ ପିଢ଼ି ବିଷୟରେ ଆମର ବିଚାରଚର୍ଚ୍ଚାକୁ ଜାରି ରଖିବୁ।

“Warri keessa of gad-bu'iinsa hafuura ofii isaaniitiif hin gaddin, akkasumas cubbuu namoota kaaniitiif hin boo'an, chaappaa Waaqayyoo malee ni hafu. Gooftaan ergamtoota Isaa, jechuunis namoota harka isaanii keessatti meeshaa qalma qabaniif, akkana jedhee ajaja kenna: 'Magaalaa keessatti isa duukaa bu'aa, rukutaa; iji keessan hin mararfatin, garaanis hin laafin: dulloota fi dargaggoota, durboota, ijoollee xixinnoo, dubartootas guutumaan guutuutti fixaa; garuu nama mallattoo sana qabu irratti hin dhihaatinaa; mana qulqullummaa Koo irraas jalqabaa. Ergasii isaan maanguddoota mana sana dura turan irraa jalqaban.'"

“Asitti nuti mul'ata; waldaan—mana qulqullummaa Gooftaa—kan jalqaba dheekkamsa Waaqayyoo dhandhamte ture. Jaarsoliin sun, warri Waaqayyo ifa guddaa isaaniif kenneefi eegdotaa bu'aawwan hafuura sabaatiif dhaabbatanii turan, amanannaa itti kenname sana gananii turan. Isaan akka dinqiin mootummaa Waaqayyoo fi mul'achuun humna Isaa adda ta'e akkuma bara duriitti eegamuu hin qabne jedhu fudhatanii turan. Yeroon jijjiirameera. Dubbiin kun amanuu diduu isaanii jabeessa; isaanis, “Gooftaan waan gaarii hin hojjetu, waan hamaa illee hin hojjetu” jedhu. Inni saba Isaa murtiidhaan daawwachuuf baay'ee gara laafessaadha. Akkasitti, “Nagaa fi nageenya” jechuun iyyi warra lammata iyyuu akka malakataatti sagalee isaanii ol hin kaafne, akka saba Waaqayyoo irra daddarbaa isaanii fi mana Yaaqoob cubbuu isaanii argisiisan irraa ba'a. Sareewwan arrabni isaanii callisee, kan hin bookkifne kunniin, isaanuma haaloo qajeelaa Waaqayyo aare sana dhandhaman. Dhiironni, shamarran, fi ijoollee xixinnoon hundinuu walumaan ni badu.”

“Wantoonni amanamoon ittiin aaduu fi iyyanii turan sun jibbinsa hundumaa ija daangeffamaan mul'achuu danda'u turan; garuu cubbuun hamaan caalaa, isa hinaaffaa Waaqa qulqulluu fi Waaqayyoo isa xurii hin qabne kakaasu, ifa hin baane ture. Guddichi garaa namaa qoratu sun cubbuu hundumaa isa iccitii keessatti hojjettoonni jal'inaa hojjetan ni beeka. Namoonni kun gowwoomsaa isaanii keessatti ofiin nagaa akka qaban itti dhaga'amuuf dhufu; obsa Isaa dheeraa irraa kan ka'e, 'Gooftaan hin argu' jedhu; ergasii immoo akka inni lafa dhiisee deemeetti ni hojjetu. Garuu inni fakkeenyummaa isaanii ni saaxila; cubbuu isaan baay'ee dhoksuuf of eeggannoodhaan cufanii turan sana immoo fuula warra kaanii dura ni banu.”

“Ol'aantummaa sadarkaa, ulfinaa, yookaan ogummaa addunyaa keessaa kamiyyuu, iddoo hojii qulqulluu keessatti qabamu kamiyyuu, namoota garaa isaanii gowwoomsaa ofii isaaniitti dhiifamanii yommuu jiran qajeelfama aarsaa gochuu irraa hin eegu. Warri ulfina-qabeeyyii fi

qajeelota akka ta'anitti ilaalaman, gantummaa keessatti geggeessitoota duraa ta'anii, loogdummaa keessatti fi araara Waaqayyoo irraa kennamu irratti miidhaa geessisuu keessatti fakkeenya ta'anii mul'atu. Inni karaa isaanii hamaa sana kana caalaa hin obsuu; dheekkamsa Isaa keessattis gara isaanii araara malee in hojjetaa.”

“Gooftaan warra ifa guddaa argatanii fi humna dubbii isaa yeroo tajaajila isaanii keessatti kaanitti tamsaasanitti dhandhaman irraa argamuun Isaa akka irraa deemu fedhii hin qabu. Isaan yeroo tokko tajaajiltoota Isaa amanamoo turan; argamuu fi qajeelfama Isaatiin ayyaaneffamanii turan; garuu Isarraa goranii kaan immoo gara dogoggoraatti geessan; kanaafis jibba Waaqayyoo jala galfamaniiru.” Testimonies, volume 5, 211, 212.